

FORS ÅKER

SHOPS & STUDIOS

Café

HÅLLBARHETSPROGRAM

Hållbarhetsambitioner och samverkansområden

Februari 2021

Forsåkers hållbarhetsprogram är framtaget av Mölndala Fastighets AB, Mölndals stad och Forsåkers konsortium i samverkan. I konsortiet ingår byggaktörerna Wallenstam, Peab, AspelinRamm, Nordr, ByggVesta och Trollängen tillsammans med Mölndala. Friends of Gothenburg Innovation AB har bistått med expertis och ansvarat för framtagning och process.

Titel: Hållbarhetsprogram Forsåker - Hållbarhetsambitioner och samverkansområden

Författare: Erica Svantesson och Saskia Tegnell, Friends of Gothenburg Innovation AB

Layout: Andreas Petersson, Mölndala Fastighets AB

Beställare: Mölndala Fastighets AB

Publicering: Våren 2021

Faktagranskning: Åsa Vernersson, Annelie Bjerkne Gerdin, Eveline Ottosson, Johan Lejonhun, Mölndala Fastighets AB

INNEHÅLL:

INLEDNING	3
• Bakgrund.....	4
• Hållbarhetsprogrammets syfte och status.....	4
• Innehåll och framtagande.....	5
FORSÅKERS HÅLLBARHETSAMBITIONER	6
• Det urbana livet.....	8
• Livskvalitet för alla.....	10
• Forsåker för barn och unga	12
• Vattenmiljöer, grönska och rekreation	14
• Sammanhängande stråk och hållbart resande	16
• Hållbar energianvändning	18
• Cirkulärt och klimatneutralt byggande	20
SAMVERKAN	22
• Process och uppföljning	23
• Ansvarsfördelning.....	23
BILAGA 1 - OMRÅDESANALYS	24

INLEDNING

Bakgrund

Forsåker är ett av Göteborgsregionens största stadsutvecklingsprojekt. En ny del av centrala Mölndal som kommer växa fram de kommande åren. Den gamla industrikärnan får nytt liv och bostäder, verksamheter och uteområden kommer fylla området.

Platsen där Forsåker växer fram har en historia som sträcker sig ända tillbaka till 1600-talet. Genom att utnyttja kraften i forsen kunde man anlägga fabriker och producera papper med stor framgång under de kommande 300 åren. På storhetstiden sysselsatte bruken över 700 personer vilket bidrog med en stor befolkningsökning i Mölndal.

MölnDals stad köpte det gamla pappersbruket Papyrus år 2009 och bildade då det kommunala bolaget MölnDala Fastighets AB som fick i uppdrag att utveckla stadsdelen Forsåker. Tillsammans med stadens förvaltningar och sex utvalda byggaktörer kommer de att skapa en av de mest spännande och omfattande stads-

miljöerna i Göteborgsregionen. Omvandlingen av Forsåker har startat.

Vi som står bakom hållbarhetsprogrammet

Forsåkers hållbarhetsprogram är framtaget av parterna som arbetar tillsammans med utvecklingen av området: byggaktörerna i Forsåkers konsortium, det kommunala bolaget MölnDala Fastighets AB och MölnDals stad. I konsortiet ingår Wallenstam, Peab, AspelinRamm, Nordr, ByggVesta och Trollängen tillsammans med MölnDala. Det är vi som står bakom hållbarhetsprogrammet.

Under Forsåkers genomförandeskede har vi tillsammans ett stort ansvar för stadsdelens hållbarhet, sett till våra olika roller i byggnationen av området. Genom avtal har vi för avsikt att knyta även eventuellt nya, tillkommande byggaktörer i Forsåker till programmets ambitioner.

Omfattning av projektet

- +10% av MölnDals invånare med ca 3 000 bostäder, 6000 boende och ca 4 000 kontorsplatser, dagligvaruhandel och service
- En större sammanhållen grupp av historiska byggnader som får nytt liv
- 8 minuter från Göteborgs centralstation med pendeltåg
- Optimalt läge vid MölnDals resecentrum

Hållbarhetsprogrammets syfte och status

Hållbarhetsprogrammet är ett styrdokument för fortsatt utveckling och genomförande av Forsåker som stadsdel. Syftet med programmet är att tydliggöra våra gemensamma hållbarhetsambitioner och vilka möjliga strategier vi ser som viktiga, både som enskilda aktörer och i samverkan. Varje aktör står bakom visionen och ambitionerna som helhet men bidrar till denna helhet på olika sätt. Genom att särskilt fokusera på de lämpliga delarna av programmet utifrån sin roll och sina projekt. Hela programmet uppfylls genom att alla aktörers enskilda bidrag aggregeras till en helhet.

Hållbarhetsprogrammet gäller för Forsåkerområdet som helhet. Programmet är inte en formell del av någon detaljplan utan ett kompletterande styrdokument som knyts till avtal om exploatering, genomförande och ansvarsfördelning mellan Mölndals stad, Mölndala, byggaktörerna i Forsåkers konsortium samt andra tillkommande aktörer i genomförandefasen. Dokumentet kan revideras om alla parter gemensamt enas om detta.

Innehåll och framtagande

Hållbarhetsprogrammet är uppbyggd utifrån sju teman som identifierats för hållbarhetsarbetet i Forsåker; Det urbana livet, Livskvalitet för alla, Forsåker för barn och unga, Vattenmiljöer, grönska och rekreation, Sammanhängande stråk och hållbart resande, Hållbar energianvändning samt Cirkulärt och klimatneutralt byggande.

Hållbarhetsambitioner

För varje tema har ambitioner för Forsåker tagits fram. Dessa syftar till att ge en tydlig riktning och ambitionsnivå för vad vi gemensamt ska uppnå i Forsåker. Ambitionernas formuleringar ska vara tillräckligt visionära för att kunna leva över tid, men samtidigt tillräckligt konkreta och begripliga för att kunna förstås och omsättas i projekt och processer.

Möjliga strategier

För varje tema finns ett antal strategier beskrivna. Dessa är en sammanfattning av prioriteringar, förslag och idéer som lyfts under Hållbarhetsprogrammets framtagande. De kan delvis härstamma från utredningar, styrdokument eller från workshops, intervjuer och samtal. Strategierna syftar till att stödja ambitionsuppfyllelsen genom att belysa vad som identifierats som viktigt för det fortsatta arbetet men också önskvärt och möjligt för de deltagande parterna att faktiskt genomföra. Strategierna är dynamiska och kan komma att bytas ut och justeras över tid.

Process

För att komma vidare mot hållbarhetsambitioner beskrivs i stora drag hur arbetsprocessen framåt ser ut, identifierade samverkansområden samt kort om uppföljning och ansvarsfördelning.

Så har Hållbarhetsprogrammet tagits fram

Hållbarhetsprogrammet har tagits fram i en process som pågått från mitten av 2019 till slutet av 2020 där Mölndala Fastighets AB, Aspelin Ramm, ByggVesta, Nordr, Peab, Trollängen och Wallenstam samt Mölndals stad deltagit. Planen har varit ute på remiss hos dessa parter i två omgångar under 2020.

Arbetet utgick ifrån redan framtagna visioner och dokument för Mölndal och Forsåker med ambitionen att bryta ned och konkretisera dessa för arbetet i Forsåker. Detta resulterade i en områdesanalys (se bilaga 1) och de sju teman som planen är uppbyggd utifrån.

För vidare framtagande av mål och strategier har underlag som kommunala styrdokument, utredningar (tex social konsekvensanalys, ekosystemtjänstanalys, varumärkesstrategi och stråkanalys), intervjuer med konsortieparter och chefsgrupp från staden använts. Genom en workshopserie om åtta tillfällen har detta vidare analyserats och bearbetats. Slutligen har enskilda samtal med parterna förts för att förankra och justera Hållbarhetsprogrammets ambitioner och strategier så att de återspeglar möjligheten att faktiskt uppfylla dem.

FORSÅKERS HÅLLBARHETSAMBITIONER

Forsåkers vision:

”En kraftkälla, en energigivande livsmiljö och ett spännande besöksmål som binder samman Mölndals stadskärna.”

Hållbarhetsambitioner:

DET URBANA LIVET

1. I Forsåker lever människor ett urbant liv som kännetecknas av hög trivsel, låg miljöpåverkan och en stolthet över platsen och dess historia.

LIVSKVALITET FÖR ALLA

2. Forsåker är en socialt hållbar stadsdel där alla grupper känner sig trygga och där det finns många platser som gynnar både fysisk och mental hälsa och social gemenskap.

3. I Forsåker finns bostäder för livets olika faser och utbud för en bredd av olika familjekonstellationer, åldersgrupper, behov och kulturer.

FORSÅKER FÖR BARN OCH UNGA

4. I Forsåker trivs och utvecklas barn och unga. I stadsdelen skapas förutsättningar för goda skolmiljöer, för en fysiskt aktiv och meningsfull fritid, för gemenskap och en trygg och säker stadsmiljö.

VATTENMILJÖER, GRÖNSKA OCH REKREATION

5. Mölndalsån är tillgänglig och bidrar till en rekreativ och upplevelserik stadsmiljö i Forsåker.

6. Kvartersmark och allmän platsmark skapar en helhet för den gröna strukturen i Forsåkers täta bebyggelse.

SAMMANHÄNGANDE STRÅK OCH HÅLLBART RESANDE

7. Forsåker upplevs som en naturlig och självklar förlängning av Mölndals innerstad. Genom tillgängliga och attraktiva stråk kopplar Forsåker samman östra och västra Mölndal.

8. I Forsåker är det lätt att resa hållbart och vi strävar mot att i genomsnitt 90 % av resorna är hållbara.

HÅLLBAR ENERGIANVÄNDNING

9. Forsåker använder förnybar fjärrvärme och strävar mot att vara självförsörjande på el genom investeringar i lokal vattenkraft och sol-el.

10. Forsåkers nyproducerade byggnader har låg energianvändning.

CIRKULÄRT OCH KLIMATNEUTRALT BYGGANDE

11. Forsåker tar en aktiv roll för ökat cirkulärt och klimatneutralt byggande genom att dela kunskap och lösningar internt och externt.

DET URBANA LIVET

HÅLLBARHETSAMBITION

1. I Forsåker lever människor ett urbant liv som kännetecknas av hög trivsel, låg miljöpåverkan och en stolthet över platsen och dess historia.

Forsåker utvecklas till en modern blandstad där invånarna kan leva urbant och hållbart och där även besökare inspireras till hållbara val. Att människor trivs och mår bra är avgörande för att kunna bygga upp gemenskap samt att barn och unga ska växa upp och utvecklas till fulla. Hållbara livsstilar spänner över alla dimensioner av hållbarhet och det finns många synergier mellan kulturella, hälsomässiga, miljömässiga och ekonomiska aspekter. Det handlar om hur människor bor och reser, men också vad de äter och hur de spenderar sin fritid. De bostäder, arbetsplatser och verksamheter som kommer fylla Forsåker har möjlighet att skapa förutsättningar för människor att utveckla hållbara och klimatsmarta vanor. Staden behöver fyllas med infrastruktur och funktioner som underlättar detta liksom innehåll och platser för att skapa mänskliga möten, mångfald och trivsel.

Mölnalds stads klimatmål för utsläpp inom kommunens gränser är 2,9 ton CO₂-ekvivalenter per invånare till

år 2022. Detta mål uppnåddes 2015. På längre sikt, till 2030, följer staden det regionala målet på minst 80% utsläppsminskning i förhållande till 1990. I dagsläget ligger den minskningen på 50% i Mölnadal vilket betyder att utsläppen måste minska ytterligare de kommande åren. Forsåker är ett viktigt projekt i att visa vägen för hur stadsmiljön kan stötta invånarna i Mölnadal i detta.

Medborgarundersökningar i staden visar på att människor generellt sett trivs bra i Mölnadal men att man vill se förbättringar på tre viktiga områden; a. fritidsmöjligheter (*tillgång parker/natur, möjlighet att utöva fritidsintresse, tillgång evenemang/nöjen*), b. trygghet (*upplevd trygghet att vistas ute kvällar/nätter, mot hot/rån/misshandel, mot inbrott hemma*) och c. bostäder (*möjlighet att hitta bra boende, utbud av olika boendeformer, trivsam bebyggelse*).

Vi har användarna av stadsdelen i centrum när vi utvecklar Forsåker; boende, verksamma, studerande och besökare. T ex involverar vi framtida eller befintliga boende och brukare som en resurs i viktiga delar av projektets utveckling, framförallt delar som har stor betydelse för det sociala perspektivet tex. lekplatser och parker.

Vi jobbar behovsdrivet och visionsdrivet och söker aktivt kunskap om framtida beteenden och vad som påverkar för att leva hållbart i olika målgrupper.

Vi fortsätter analysera trender, omvärld och lär av goda referensexempel.

Vi arbetar aktivt och långsiktigt med att förverkliga, följa upp och vidareutveckla det gemensamma platsvarumärket Forsåker.

Offentlig, kommersiell och social service för vardagens behov placeras strategiskt på gångavstånd från alla bostäder.

Vi utvecklar en gemensam plan för hur verksamheter ska kunna etablera sig successivt i området.

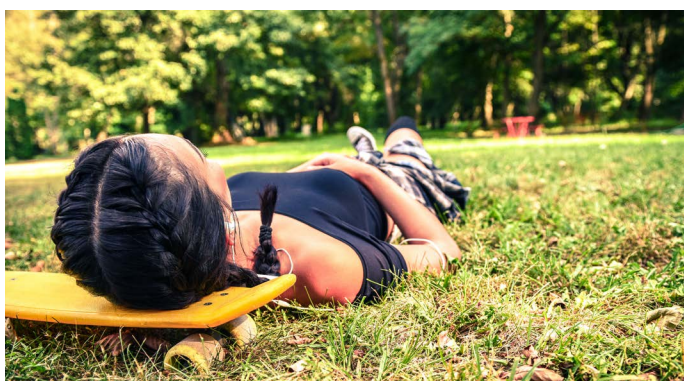
Vi utvecklar Industrikärnan till en urban nod och ett viktigt besöksmål i Forsåker. Utvecklingen och identiteten använder vi som en kraft och inspiration för utvecklingen av resten av Forsåker.

Kommunikation och beteendepåverkan (nudging) är verktyg vi använder för att stötta och uppmuntra invånarna till hållbara val.

Vi använder digital teknik och informations- och kommunikationstjänster som verktyg för hållbara val och för att föra de historiska berättelserna vidare.

Vi fortsätter inkludera barn och ungas perspektiv i utvecklingen av allmän plats, kvarter och byggnader med hänsyn till innehåll och aktiviteter. Se även Forsåker för barn och unga.

Att skapa ett levande område med aktiva gatuplan är identifierat som ett av våra samverkansområden. Vi arbetar tillsammans för att skapa en helhet av kommersiella och icke-kommersiella lokaler som bidrar till en god social infrastruktur och en livskraftig industrikärna och stadsdel.

LIVSKVALITET FÖR ALLA

Foto: Jonas Ingman/Westsweden.com

HÅLLBARHETSAMBITIONER

- 2. Forsåker är en socialt hållbar stadsdel där alla grupper känner sig trygga och där det finns många platser som gynnar både fysisk och mental hälsa och social gemenskap.**
- 3. I Forsåker finns bostäder för livets olika faser och utbud för en bredd av olika familjekonstellationer, åldersgrupper, behov och kulturer.**

Forsåker utvecklas till ett område med livskvalitet för alla och hög social hållbarhet. Detta är breda begrepp, framförallt för Forsåker som beräknas bli hem åt nära 6000 människor med olika behov, vanor och önskemål för vad som är viktigt. Här lyfter vi särskilt fram perspektiven trygghet, gemenskap och mångfald i bostadsutbudet.

Trygghetsfrågor berör alla och upplevelser av trygghet är individuella och subjektiva. Vilka vi är påverkar vilka risker vi förhåller oss till och vilka strategier vi väljer för att hantera den otrygghet vi upplever. Faktorer såsom kön, etnicitet, ålder, sexuell läggning, funktionsnedsättningar och religionstillhörighet spelar in. Kvinnor upplever otrygghet i betydligt högre grad än män. Viktiga faktorer är att stadsmiljön är väl omhändertagen, tydlig och överblickbar, befolkad samt att den upplevs tillgängliga för alla.

Gemenskap och tillhörighet är mycket viktigt för människors hälsa. Ofrivillig ensamhet och brist på mänsklig gemenskap är idag ett socialt samhällsproblem. I Sve-

rige lever vi i stor utsträckning individualiserat och för vissa grupper, särskilt äldre, kan det innebära social isolering. Enligt forskning skapar långvarig, ofrivillig ensamhet en kronisk stress, vilket i sin tur ökar risken för sjukdomar som hjärtinfarkt, stroke och demens och en högre risk för depression. Därför är det viktigt att stadsmiljön utformas för att underlätta samspelet mellan människor. Stadsdelens innehåll och utbud av mötesplatser för olika grupper och behov påverkar möjligheterna för att känna gemenskap.

Att ha tillgång till och kunna välja mellan flera olika boendeformer är viktigt ur ett socialt hållbarhetsperspektiv. Det innebär att upplåtelseformer, bostadsstorlekar och prisnivåer behöver vara varierade. Forsåker ska bidra med ett större utbud av flerbostadshus med både bostadsrätt och hyresrätt. I närområdet finns annan typ av bebyggelse, småhusområden och äldre bostadsområden. Kommunens bedömning är att det behövs fler stora bostäder för olika målgrupper och en större blandning av olika boendetyper, för olika livssituationer och hushållssammansättningar.

- ▶ Vi tillämpar aktuell kunskap om trygghetsarbete och hur stadsmiljön bör utformas för ökad trygghet, t ex använder vi handböcker för stadsmiljöer och tittar på möjliga trygghetscertifieringar.
- ▶ Vi fortsätter arbeta med sociala riskanalyser, gemensamma planer och kunskapsutbyte kring trygghetsåtgärder. T ex genom att inhämta erfarenheter från andra projekt och expertis från brottsförebyggande resurser hos staden och polisen.
- ▶ Vi utformar belysningen för allmän plats och kvarter så att den skapar trygghet och identitet för området som helhet.
- ▶ Vi skapar mötesplatser och tillfällen för gemenskap som motverkar ofrivillig ensamhet i alla grupper. De offentliga rummen är viktiga som konsumtionsfria mötesplatser.
- ▶ Vi fortsätter diskussionen kring samnyttjande av Rudströmska parken mellan allmänhet och skola/förskola samt utvecklar möjliga modeller för detta.
- ▶ Vi tar fram lämpliga åtgärder för utbyggnadstiden, t ex för hur vi säkrar trivsamma platser under byggnation, hur trygghet skapas och säkras samt hur mobilitetslösningar erbjuds från första inflyttning.
- ▶ Vi skapar ett blandat bostadsutbud i Forsåker. Detta underlättas genom att löpande inventera utbudet i det som byggts samt se vilka andra aktuella bostadskoncept som skulle kunna genomföras i Forsåker.
- ▶ Trygghet är identifierat som ett viktigt samverkansområde. Vi arbetar tillsammans och delar kunskap och lyckade strategier för att uppnå ett tryggt område.

FORSÅKER FÖR BARN OCH UNGA

Foto: Kristina Gillerstedt/Westsweden.com

HÅLLBARHETSAMBITION

- 4. I Forsåker trivs och utvecklas barn och unga. I stadsdelen skapas förutsättningar för goda skolmiljöer, för en fysiskt aktiv och meningsfull fritid, för gemenskap och en trygg och säker stadsmiljö.**

Forsåker utvecklas till en stadsdel där barn och unga ska kunna växa upp och utvecklas till fulla. Barn och unga är särskilt känsliga för de negativa miljöaspekter som det finns risk för i den urbana och täta miljö som karaktäriserar Forsåker. Detta kan vara dålig luft, brist på grönska, brist på dagsljus och för mycket buller. För att säkerställa att arbetet framåt tar med det här perspektivet har vi valt att formulera ambitioner som riktar sig specifikt till Forsåker för barn och unga.

Barnkonsekvensanalysen som gjorts för Forsåker pekar på många faktorer som är särskilt viktiga för barns uppväxtvillkor och hälsa, såsom att kunna röra sig mellan vardagens målpunkter, goda skolmiljöer, säkra skolvägar och lek- och fritidsmöjligheter. Barn är en heterogen grupp från förskoleåldern till 18 år och de behöver givetvis olika saker genom uppväxten. Till exempel utvecklar förskolebarn med tillgång till natur-

områden och vild vegetation snabbare motoriska och kognitiva färdigheter jämfört med de som är begränsade till mer traditionella anlagda ytor för lek. För äldre barn och unga vuxna blir platser att träffas och vistas på viktigare, icke-kommersiella mötesplatser inomhus och utomhus, aktiviteter och möjligheter för sysselsättning är några exempel.

År 2020 blev barnkonventionen till svensk lag vilket innebär att det läggs än mer fokus på att ta med barns perspektiv i de stadsmiljöer vi bygger. I Forsåker har skolor och förskolor placerats i de östra delarna som är minst utsatta för buller och luftföroreningar, hög trafik och som ligger närmast grönområdena intill. De slutna gårdskvarteren skapar en skyddad miljö för de mindre barnen. Även framåt i arbetet är det viktigt att vi fortsätter arbeta för ett Forsåker för barn och unga.

- ▶ Vi utgår ifrån och arbetar vidare med den sociala konsekvensanalysen och barnkonsekvensanalysen som har gjorts för området.
- ▶ Vi arbetar för att skapa goda möjligheter till lek, rörelse och plats för umgänge inom den täta stadsmiljön i Forsåker, även i Industrikärnan.
- ▶ Skolvägar och barns vägar mellan viktiga målpunkter utformar vi med särskild hänsyn till barn.
- ▶ Vi utformar gårdsmiljöer för att möjliggöra barns lek och aktivitet i den bostadsnära miljön.
- ▶ Vi identifierar och utformar delar av stadsmiljön och mötesplatser särskilt för ungdomar, gärna i medskapandeprocesser där ungdomar engageras i att identifiera behov och lösningar.
- ▶ Vi verkar för en bredd av föreningsliv, idrott och kulturaktiviteter i området.
- ▶ Barn och unga är den viktigaste dialoggruppen. De engageras i olika delar av stadsutvecklingen, tex förskolegårdar, parker, torg, innehåll och kulturutbud.
- ▶ Vattenmiljön runt Forsen utformas säkert med hänsyn till barn.
- ▶ Vi undersöker möjligheterna till att lokala gator kan begränsas för biltrafik på "barnens tider" så att t ex vändplatser kan användas för sport och lek.
- ▶ Säkra platser för lek och rörelse är viktiga under utbyggnadsskedet, vi arbetar för att säkerställa detta i takt med att människor flyttar in.

VATTENMILJÖER, GRÖNSKA OCH REKREATION

HÅLLBARHETSAMBITIONER

- 5. Mölndalsån är tillgänglig och bidrar till en rekreativ och upplevelserik stadsmiljö i Forsåker.**
- 6. Kvartersmark och allmän platsmark skapar en helhet för den gröna strukturen i Forsåkers täta bebyggelse.**

Forsen och vattnet har alltid haft en central plats i Forsåkers utveckling genom historien. Det ska den återigen få, men nu på ett helt nytt sätt. Forsen ska ledas genom Forsåker och skapa en spännande stadsmiljö utmed vattnet.

Grönska och naturmiljöer har väldigt många positiva effekter för oss människor. Natur och grönska i vår närmiljö påverkar fysisk och mental hälsa, skapar sociala mötesplatser och ger en pedagogisk möjlighet att förstå hur ekosystemen kring oss fungerar. Forskning visar att vistelse i naturmiljöer både förbättrar den mentala kontrollen, koncentrationsförmågan, hjärnans återhämtning och ger sänkt blodtryck och minskad stress. Vi vet också att människor som bor nära tillgängliga grönområden som har höga rekreativvärden är mer nöjda med sitt boende, är mer fysiskt aktiva, mindre stressade och har mer hälsosam vikt.

Grönområdets nytta för sociala funktioner är många. De är ofta gränsöverskridande mötesplatser som kan främja integration och deltagande. En viktig aspekt är

att grönområden är gratis och tillgängliga oavsett social eller ekonomisk status. För en stad kan grönska och vattenmiljöer rätt utformade också bidra till att minska lokala miljöproblem genom att de ekosystemtjänster som naturen skapar nyttjas. Det kan handla om exempelvis dagvattenhantering, bullerdämpning och pollinering. Grönska ger svalka och skugga, något som blir allt viktigare i ett varmare klimat. Dessutom bidrar grönytor i urbana miljöer med attraktionskraft och har ofta en roll som identitets- och historiebärare.

Området där Forsåker växer fram blir ett tätt bebyggt område och tillgång till grönska har pekats ut som en utmaning, framförallt i vissa delar. För att lösa denna utmaning behöver det skapas närhet till grönska på olika sätt. Både genom grönska lokalt och småskaligt på gårdar, på tak och utmed gator men även genom gröna strukturer som binder samman Forsåker med resten av Mölndal. Genom att vattnet från Mölndalsån leds genom Forsåker ges möjlighet till rekreation vid vatten. Utöver detta ses närheten till exempelvis Stensjön och Störtfjället som viktiga tillgångar för Forsåker.

- ▶ Vi öppnar upp det idag stängda Forsåker och tillför flera nya gröna och blå kvaliteter till Mölndals invånare. Inte minst nya platser utmed forsen där invånarna får stadsmiljöer med vattenkontakt.
- ▶ Vi arbetar för att skapa gröna gränder, trädplanterade gator och grön dagvattenhantering i linje med Kvalitetsprogrammet.
- ▶ Vi arbetar för att uppfylla grönytefaktorer för kvartersmark som beskrivna i Kvalitetsprogrammet.
- ▶ Vi skapar en promenadslinga som är väl synlig i stadsmiljön med uppgiften att både levandegöra platsens rika historia och stimulera till rörelse och möten mellan människor.
- ▶ De privata gårdarna utformas som komplement till de offentliga parkerna: vi planerar exempelvis för aktivitet och vila, särskilt med fokus på grupper som inte enkelt rör sig till andra platser.
- ▶ Vi främjar ekosystemtjänster genom att variera de gröna lösningarna som byggs in både på allmän plats och kvartersmark.
- ▶ Vi använder grönska och vatten som resurser för att anpassa Forsåker för förändrat klimat. T ex skapa skugga, skydda för vind och hantera skyfall.
- ▶ Vi undersöker hur vi kan nyttja obebyggda tomter under utbyggnadstiden. Vissa kan behövas för ”skyfallshantering temporärt”, eller som sociala vistelseytor.

Foto: Sven Mieke/Unsplash.com

SAMMANHÄNGANDE STRÅK OCH HÅLLBART RESANDE

HÅLLBARHETSAMBITIONER

- 7. Forsåker upplevs som en naturlig och självklar förlängning av Mölndals innerstad. Genom tillgängliga och attraktiva stråk kopplar Forsåker samman östra och västra Mölndal.**
- 8. I Forsåker är det lätt att resa hållbart och vi strävar mot att i genomsnitt 90 % av resorna är hållbara. Med hållbara resor inkluderas resor med kollektivtrafik, gång, cykel och elbil.**

Forsåkerområdet ska bidra till att koppla samman Mölndal och skapa en sammanhängande stadsmiljö från Kvarnbyn, genom Forsåkerområdet, via broarna in till innerstaden. Industrikärnan ska bli en mötesplats för mölndalsborna och ett besöksmål som lockar besökare. Det behöver också skapas kopplingar till platser utanför planområdet till större lekplatser, naturområden och målpunkter. Topografin är utmanande och kräver särskild ansträngning för att uppnå fysisk tillgänglighet för olika grupper.

Inom Mölndals kommun är utsläpp från invånarnas resor och transporter den största källan till koldioxidutsläpp. Det är därför mycket viktigt att förutsättningar för ett hållbart resande kan skapas. Resor med gång, cykel eller kollektivtrafik är resurssnåla vilket i sin tur bidrar till lägre klimat och miljöpåverkan och minskar lokala luftföroreningar, buller och trängsel. Det öpp-

nar även möjligheten att bygga tätare städer och skapa större flöden av människor i stadsmiljön samt att aktiv mobilitet i form av gång och cykel även är positivt för människors hälsa och välbefinnande.

Stadens nuvarande miljömål till 2022 är att mer än 50% av resorna i staden som helhet ska vara hållbara; dvs ske genom kollektivtrafik, cykel eller gång. Det innebär att de centrala delarna och särskilt nybyggnadsområden med en längre tidshorisont är 2022 måste skapa förutsättningar för en väsentligt högre andel hållbara resor. Även om Forsåker är ett relativt litet område är det viktigt att skapa möjligheter för hållbart resande i hela Forsåker. Boende närmare stationen kommer exempelvis enklare kunna ta tåget direkt till Göteborg. För boende i andra delar av Forsåker kommer bra gång- och cykelstråk och ny kollektivtrafik vara viktigare.

- ▶ Vi använder följande prioriteringsordning för trafikslag: först kollektivtrafik, gående, cyklister, delade (el)fordon och sist privat (el)bil.

- ▶ Vi skapar en helhet med stråk till, igenom och från Forsåker för att koppla samman Mölndal. Viktiga länkar är Mölndals bro, Kvarnbygatan och andra vägar till befintliga områden intill Forsåker och andra kommande broar över E6:an. Så kan vi nyttja flödena av människor från andra delar av Mölndal som en viktig målgrupp för Forsåkers stadsliv.

- ▶ Vi ger särskild utformning till gator och stråk som leder in i Forsåker så att de skapar attraktivitet och vilja att ta sig in i området.

- ▶ Vi utvecklar parkeringsanläggningarna till mobilitetshus som kan erbjuda en bredd av utbud och tjänster som stöttar det hållbara resandet i Forsåker.

- ▶ Vi bygger flexibla mobilitetshus, tex med tillräcklig takhöjd och utan halvplan, så att de kan omvandlas till andra funktioner om parkeringsbehovet för bil inte är lika stort i framtiden.

- ▶ Tillgängligheten för cyklar är prioriterad i mobilitetshusen.

- ▶ Vi utformar lösningar så att alla kvarter, bostäder såväl som arbetsplatser, underlättar och gör det attraktivt att välja cykeln som färdmedel i vardagen. Tex trygga cykelrum, automatiska och breda dörrar, säkra platser för lastcyklar, plats för enkel cykelservice, omklädnings- och duschmöjligheter i kontorsbyggnader osv.

- ▶ Vi strävar mot extra reducerade p-tal som istället kompenseras med väl utbyggda hållbara mobilitets-alternativ. På så sätt säkras att boende, verksamma och besökare upplever mycket god tillgänglighet och enkelhet i att resa hållbart och hälsosamt.

- ▶ Vi ser till att god kollektivtrafik finns från start och förstärks i takt med att området färdigställs.

- ▶ Vi etablerar Styr & Ställ eller motsvarande lösningar vid viktiga målpunkter i området utifrån ett resenärsperspektiv och att de finns på plats vid första inflyttning och successivt utökas.

- ▶ Vi verkar för att cykelservice och cykeltjänster etableras i området.

- ▶ Vi verkar för att förutsättningar och funktioner för hållbara resor finns på plats från första inflyttning så att dessa vanor stötts från start. Tex genom att erbjudanden om att ansluta till mobilitetstjänster finns med vid försäljnings-/uthyrningstillfällen.

- ▶ Vi planerar skolmiljöerna för cykelparkering framför bilparkering. Hämtning och lämning utformas i första hand för gående och cyklister med olika typer av cykelfordon, och i andra hand för bilister.

- ▶ Hållbar mobilitet, framförallt kopplat till utvecklingen av mobilitetshusen, är identifierat som ett viktigt samverkansområde. Vi arbetar tillsammans och delar kunskap och lyckade strategier för att skapa mobilitetshus som passar behoven för Forsåker.

- ▶ Vi samverkar med Mölndal Energi och Johanneberg Science Park för att få expertis och kraft i utvecklingsarbetet kopplat till hållbar mobilitet och energi.

HÅLLBAR ENERGI- ANVÄNDNING

HÅLLBARHETSAMBITIONER

- 9. Forsåker använder förnybar fjärrvärme och strävar mot att vara självförsörjande på el genom investeringar i lokal vattenkraft och sol-el.**
(Detta gäller på årsbasis och för all el som förbrukas i området)
- 10. Forsåkers nyproducerade byggnader har låg energianvändning.**

Forsåker ska ta tillvara de möjligheter som finns för hållbar energianvändning. Energianvändningen i våra byggnader och energiåtgången för att ta fram material och bygga våra hus bidrar till stor del till de nationella och globala utsläppen av växthusgaser. Det finns en gemensam strävan mot klimatneutralitet genom branschernas strategier framtagna inom Fossilfritt Sverige. Till år 2030 skall bygg- och anläggningssektorn halvera klimatutsläppen och uppvärmnings- och elbranschen ska vara fossilbränslefria. Det är en stor utmaning för dessa branscher, men redan nu är det tydligt att kunskapssamhället, digitalisering och grönt kapital kommer driva på och underlätta omställningen.

Lokalt jobbar Mölndals stad aktivt med att minska klimatpåverkan från energisektorn. Mölndal Energis egen produktion av fjärrvärme och el är idag helt förnybar. Då den producerade energin skall räcka till många fler när staden förtätas och växer, utan att utsläppen ökar blir det viktigt att nya byggnader och industrier är mycket energieffektiva samtidigt som befintliga effektiviseras. Fjärrvärmesystemet är lokalt men kopplat till Göteborgs fjärrvärmenät och elsystemet kopplat till

omvärlden. Detta betyder att det finns en risk att ökad energikonsumtion i Mölndal betyder att man blir mer beroende av Göteborgs inte helt förnybara fjärrvärme eller att el med betydligt sämre klimatpåverkan måste importeras.

I Forsåker finns forsen i Mölndalsån som historiskt använts som kraftkälla till bruken. Detta är en resurs som i kombination med stadens energisystem, energieffektiv ny bebyggelse och smart teknik samt digitalt stöd för invånarnas beteenden kan göra Forsåker till ett område med mycket låg klimatpåverkan från energianvändningen. Elproduktionen från vattenkraftverket som är planerat att anläggas vid forsen i Forsåker beräknas kunna täcka förbrukningen av hushållsel i hela Forsåker. I kombination med solenergi på tak och eventuellt fasader är det möjligt att sträva mot att producera lika mycket el som konsumeras inom området. I genomförande- och exploateringsavtal ställs specifikt krav på energianvändning i nybyggnation. Dessa ska minst uppfylla energiklass B som motsvarar 51-75 % av BBR:s energikrav.

- ▶ Vi använder ett systemperspektiv för all användning och produktion av energi för att uppnå minsta möjliga klimatbelastning.
- ▶ Vi ansluter alla byggnader till Mölndals fjärrvärme för uppvärmning och tappvarmvatten med målsättning att ha så låga effektuttag och så låg returtemperatur som möjligt.
- ▶ Vi nyttjar potentialen i Forsen för produktion av förnybar el.
- ▶ Vi kartlägger potentialen för sol-el på fasader och tak och hur det på ett bra sätt kan kombineras med gröna tak och takterasser.
- ▶ Vi utvecklar eller handlar upp lösningar för att jämna ut effekttoppar genom energilagring och smartare installationer.
- ▶ Vi förbereder parkeringsanläggningar för snabbbladning av el-fordon.
- ▶ Vi jobbar aktivt med att skapa incitamentsmodeller för att brukarna ska få stöd i att agera energi- och klimatsmart i sin vardag, tex individuell debitering.
- ▶ Vi arbetar för att byggproduktionen ska vara energieffektiv med minskat klimatavtryck. T ex arbetar vi för användning av fler eldrivna fordon och anläggningsmaskiner, fjärrvärme för uttorkning och vid bodetablering, även sol-el, logistikplanering, avfallshantering m.m. blir viktiga åtgärder.
- ▶ Vi samverkar med Mölndal Energi och Johanneberg Science Park för att få expertis och kraft i utvecklingsarbetet kopplat till hållbar mobilitet och energi.

Foto: Eddie Lothman/Vasttrafik.se

A photograph of several construction workers in high-visibility yellow jackets and hard hats working in a building under renovation. The workers are standing in a hallway with exposed brick walls and wooden beams. A green wheelbarrow with the word 'GRAM' on it is in the foreground. The text 'CIRKULÄRT OCH KLIMAT-NEUTRALT BYGGGANDE' is overlaid in a white, rounded rectangular frame.

CIRKULÄRT OCH KLIMAT- NEUTRALT BYGGGANDE

HÅLLBARHETSAMBITION

11. Forsåker tar en aktiv roll för ökat cirkulärt och klimatneutralt byggande genom att dela kunskap och lösningar internt och externt.

Forsåker ska arbeta för cirkulära och klimatneutrala byggnader. En klimatneutral byggnad är en byggnad som har netto-noll klimatpåverkande utsläpp från hela livscykel, dvs. från utvinning av råvara, tillverkning av material, byggnation, användning, reparation och underhåll, vatten och energianvändning, rivning, transporter och avfallshantering. Cirkulärt byggande är en viktig del i att uppnå klimatneutralitet och kan ses som ett design- och arbetssätt för att bygga resursnålt och med mindre klimatpåverkan. Att jobba med cirkulärt byggande kan innebära att jobba aktivt med materialval som att återbruka material eller element, använda klimatsnål betong eller biobaserade material. Det kan också innebära att göra lokaler mer generella för att minska behoven för ombyggnation och för att möjliggöra delning på olika sätt för att öka nyttjandegraden av det som byggts. Att bygga för lång livslängd och att planera för en möjlig demontering och återanvändning av rivningsmaterial redan från start är också en del av cirkulärt byggande.

Sverige har sedan 2017 en klimatlag som anger att Sverige ska vara koldioxidneutralt 2045 och ett föregångsland för att hur man tar sig dit. Bygg- och fastighets-

sektorn har tagit fram Färdplan för fossilfri värdekedja i bygg- och anläggningssektorn för att säkra framtida konkurrenskraft med det gemensamma målet att ha en helt fossilfri värdekedja 2045 med en halvering till 2030. Ett steg i detta är kravet på klimatdeklarationer för byggnader från 2022.

Mölnalds stad står bakom regionens mål att till 2030 vara en fossiloberoende region och i fullmäktige finns antagna mål om att "Bedriva det miljö- och klimatarbete som krävs för långsiktigt hållbar utveckling".

Den initiala halveringen av utsläpp från bygg- och fastighetsbranschen kan göras med känd teknik och kunskap. För resterande andel krävs utveckling och innovation. Här har tillväxtorter en uppgift i att gå före och utveckla teknik, metoder för mätning, upphandling, utvärdering och affärsmodeller. Nya aktörer och leverantörer behövs och befintliga behöver utveckla sina produkter och tjänster. Nationellt bedrivs just nu mycket arbete för att utveckla området klimatneutralt och cirkulärt byggande, något som Forsåker kan lära av och vidareutveckla.

- ▶ Vi bedriver en kontinuerlig kunskapsresa där vi tar in kunskap från andra projekt och delar erfarenheter och referensexempel, lyckade och mindre lyckade, kopplat till cirkulärt och klimatneutralt byggande.

- ▶ Vi nyttjar renoveringen av den industribebyggelse som bevaras som en drivkraft för hela Forsåkers arbete med cirkulärt byggande och ser det som ett gott exempel på hur vi kan bibehålla Forsåkers unika karaktär och koppla ihop historia med framtid.

- ▶ Vi främjar boendes/brukarnas förutsättningar att leva cirkulärt. Förutsättningar som t ex delning av utrymmen, lokaler och verktyg och bra återvinningsmöjligheter, behöver finnas på plats från början.

- ▶ Vi undersöker möjligheten att kartlägga och jobba med gemensam massa-balans och/eller materialströmanalys för hela området i syfte att kunna reducera eller hitta alternativa materialströmmar.

- ▶ Vi minimerar byggavfall och utreder möjligheter till en lokal "materialbank" där (rest)material kan delas och/eller sparas mellan byggprojekten.

- ▶ Vi satsar på att bygga byggnader som ska stå under lång tid (> 100 år). Detta exempelvis genom att hitta strategier för att bygga "generellt" som passar målgruppernas diversifierade behov, planera för flexibilitet och annan framtida användning, särskilt av lokaler och mobilitetshus.

- ▶ Vid nybyggnation fokuserar vi på hur byggnaderna kan underhållas och renoveras på ett resurssmart sätt. Särskilt viktigt för interiör som byts ut ofta såsom kök, badrum och golv.

- ▶ Vid nybyggnation gör vi en plan för slutskedet: hur kan byggnaden demonteras och material och element återbrukas istället för att rivras.

SAMVERKAN

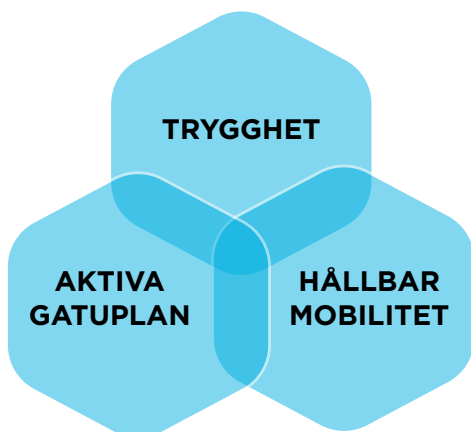
Förvandlingen av Forsåker från historiskt pappersbruk och outnyttjad mark till en modern och hållbar stadsdel innebär många komplexa utmaningar. Omfattningen och betydelsen av projektet är stor för alla inblandade parter och Forsåker kommer att ha påverkan på nutida och framtida Mölndalsbor.

För att lyckas nå visionen om Forsåker och uppfylla de gemensamma hållbarhetsambitionerna i detta hållbarhetsprogram krävs samverkan och en fungerande process på flera nivåer mellan många involverade aktörer. Att leda samverkan och nödvändiga övergripande processer är en viktig uppgift som behöver koordineras utifrån projektets styrande och ledande funktioner.

Samverkansområden

Tre tematiska områden har identifierats som de mest prioriterade att utveckla och driva gemensamt: trygghet, aktiva gatuplan och hållbar mobilitet. Detta på grund av dessa tematiska områdens relevans för Forsåker och deras komplexitet; dvs att det kräver att många parter samverkar och att det finns ett gemensamt utvecklingsbehov.

Arbetet med respektive samverkansområde kommer se ut på olika sätt och involvera olika parter. För trygghet handlar det i första hand om att öka kunskap kring förebyggande arbete och knyta an till stadens pågående trygghetsarbete, för aktiva gatuplan behöver främst de byggherrar som bygger lokaler i området engageras och hitta en gemensam målbild och för hållbar mobilitet tas en mobilitetsplan fram för att identifiera och konkretisera olika gemensamma insatser. Resurser för arbetet med dessa samverkansområden tillsätts utifrån projektets styrande och ledande funktioner.

Principer för samverkan

För fortsatt samverkan i arbetet framåt har fyra centrala principer identifierats som särskilt viktiga i Forsåker.

För att uppfylla hållbarhetsprogrammets ambitioner och Forsåkers vision arbetar vi för:

- **En systematisk och tydlig process**
Vi arbetar med en dynamisk och tydlig process och tydliga ansvarsområden. Detta utifrån tanken att det för att skapa en hållbar stadsmiljö behövs nya dynamiska angreppssätt som bygger på helhetssyn och gränsöverskridande samarbeten mellan samtliga aktörer, från brukare till politiker.
- **Kvalitativ målstyrning före detaljstyrning**
I Forsåker väljer vi kvalitativ målstyrning före detaljstyrning. Syftet är att säkerställa en konstruktiv utveckling där olika alternativ belyses och där tidiga lösningar kan undvikas. Vi är övertygade om att kvalitativ målstyrning ger bäst utrymme för en utveckling där olika aktörers drivkrafter och styrkor tas tillvara.
- **Delandekultur och transparens**
Vi bygger vår samverkan på delandekultur och transparens. Centrala utgångspunkter är öppenhet och nyfikenhet. Delandekultur och transparens ska bidra till kunskapsuppbyggnad och lärande mellan aktörer och mellan Forsåker och andra projekt.
- **Samverkan skapas av människor**
All samverkan utgörs av människor som kan och vill samarbeta. I Forsåker betraktar vi samverkan som ett socialt system, snarare än ett tekniskt maskinellt system. Vi skapar förutsättningar för samverkan genom ett klimat av respekt och tillit och genom att ge plats för personer med samverkansförmåga och kompromissvilja. Vi tillvaratar olikheter och kompetenser eftersom detta är avgörande för hur framgångsrik vår samverkan blir.

PROCESS OCH UPPFÖLJNING

Samverkan är en grundpelare i processen mot att genomföra projekten i Forsåker i linje med detta hållbarhetsprogram. För att konkretisera hållbarhetsambitionerna i Forsåkers olika delprojekt tas projektspecifika handlingsplaner fram av respektive byggherre. Kvalitativ uppföljning av hållbarhetsprogrammet görs i Forsåkers övergripande process med Kvalitetsråd och Kvalitetsforum där även Forsåkers kvalitetsprogram följs upp. Denna process finns beskriven i dokumentet ”Styrdokument för Kvalitetsråd och Kvalitetsforum”.

Utöver kvalitativ uppföljning av delprojekten genom Kvalitetsråd och Kvalitetsforum kommer periodvis uppföljning av ambitionsuppfyllelsen av hållbarhetsprogrammet som helhet vara viktigt. Genom att titta på om alla ambitioner täcks in, och hur vi möter ambicio-

ner i projektet som helhet, kan vi styra om och göra nödvändiga kunskapshöjande insatser eller skapa starkare samverkan inom vissa områden. I samband med framtagandet av hållbarhetsprogrammet har en första övergripande bild av möjlig måluppfyllelse gjorts. Detta genom att respektive byggherres hjärtefrågor och utvecklingsfrågor beskrivits. Bilden visar en god fördelning över hållbarhetsprogrammets olika områden och ambitioner. Denna övergripande uppföljning behöver fortsätta och bli mer konkret allteftersom Forsåker växer fram. Kriterier och rutiner för periodvis uppföljning tas fram av MölnDala som även ansvarar för att genomföra den aggregerade ambitionsuppföljningen.

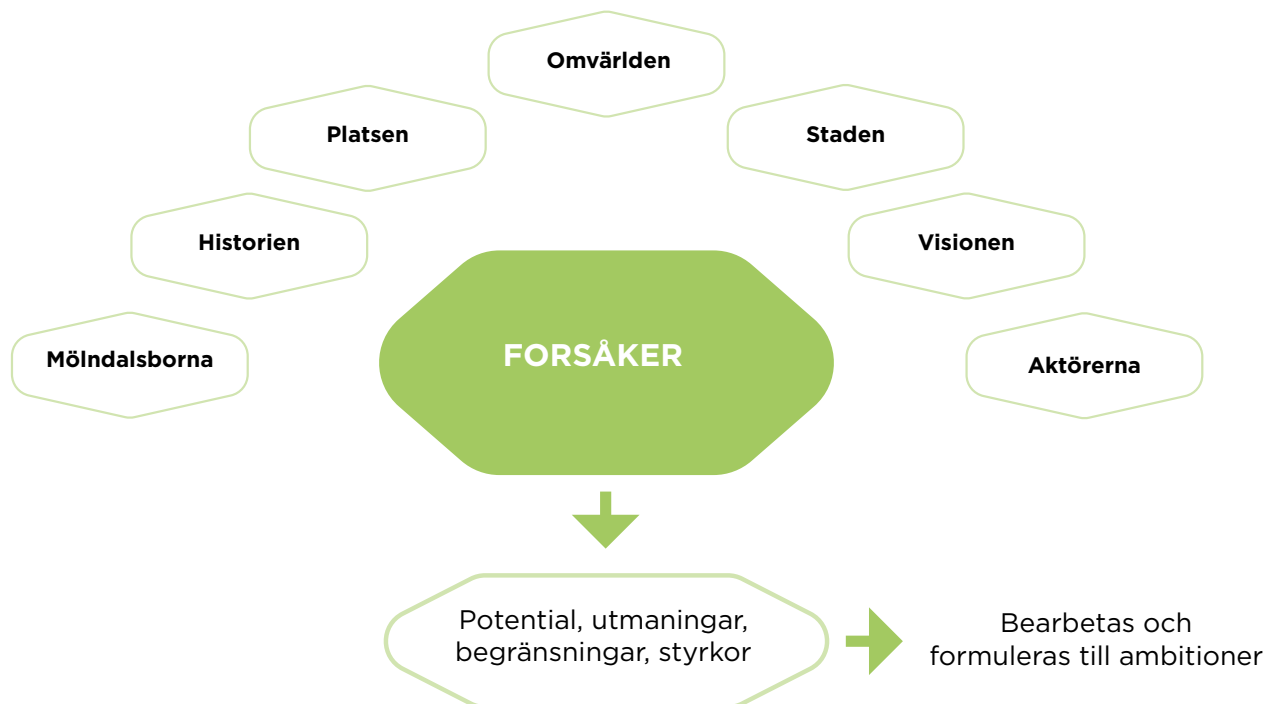
Ansvarsfördelning

Projektets styrande och ledande funktioner med representanter från staden, MölnDala och konsortiet	Ansvarar för att ambitionerna och visionen nås genom tillsättning av resurser, fungerande samverkansklimate, styrning, uppföljning och lärande.
Kvalitetsråd och kvalitetsforum	Kvalitetsrådet följer upp att intentionerna i Kvalitetsprogrammet och Hållbarhetsprogrammet genomförs i respektive projekt samt hanterar eventuella målkonflikter och synergier. Bevakar kopplingen mellan byggnader och allmän plats. Kvalitetsforum är ett mötesforum där byggaktörerna i Forsåkers konsortium, MölnDala och berörda förvaltningar i MölnDals stad möts för kunskapsutbyte kring projekten och gemensamt lärande.
MölnDala	Samordnande ansvar mellan konsortiet, staden och tillkommande aktörer inom området. Ansvar att driva utvecklingen av projektet som helhet. Genomför årlig aggregerad ambitionsuppföljning och föreslår målstyrning till projektets styrande och ledande funktioner.
Respektive projektorganisation	Bryter ned och omsätter valda ambitioner som fokusområden i de egna projekten och inspireras av möjliga strategier som nämns i hållbarhetsprogrammet. Deltar i relevanta utvecklings- och samverkansprojekt. Säkrar internkommunikation och erforderlig kompetens i projektet. Ansvar för att i tidigt skede föra dialog om ambitionsuppfyllelse med Kvalitetsrådet.

BILAGA 1 - OMRÅDESANALYS

Det första steget i processen för att ta fram Hållbarhetsprogrammet var att göra en analys av området och dess förutsättningar. Syftet med en områdesanalys är att fånga de platsspecifika viktigaste delarna, addera omvärldsfaktorer och trender och fånga in inblandade aktörers drivkrafter och målbilder.

Områdesanalysen består av delarna: Mölndalsborna, Platsen, Historien, Omvärlden, Staden, Visionen och Aktörerna.

I tabellen nedan beskrivs områdesanalysens viktigaste slutsatser som ett kondensat ur respektive perspektiv:

STADEN

Forsåker är särskilt viktigt med hänseende till:

- Att koppla samman centrala Mölndal
- Att tillvarata en unik resurs i kommunen och tillföra ny, modern blandstad i centralt läge
- Att bidra till näringslivsutveckling och innovation
- Att utveckla en växande och trygg stad och bedriva det miljö- och klimatarbete som krävs för långsiktigt hållbar utveckling
- Destinationsutveckling

PLATSEN

Särskilt viktiga förutsättningar för den fysiska platsen är:

- Det strategiska läget mellan Kvarnbyn och Mölndals innerstad precis intill stationen
- Outnyttjad tidigare industrimark och tidigare trädgårdsmark
- Mölndalsån rinner igenom området i öst-västlig riktning
- Delvis starkt kuperad terräng med sluttningar
- Angränsar till villaområden i söder, Kvarnbyn i öster, verksamhetsområde i norr
- Motorvägen och järnvägen utgör barriärer och hindrar tillgång mellan innerstaden och östra Mölndal

AKTÖRERNA

Aktörerna pekar framförallt på att de viktigaste hållbarhetsfrågorna för Forsåker är:

- Att bevara och stärka den unika miljön och de befintliga kvaliteterna
- Att lyfta den industrihistoriska identiteten i kombination med det tillgängliga läget
- Att öppna upp och tillgängliggöra Mölndalsån
- Att jobba med energieffektivt byggande, förvaltande och förnybar energi
- Att skapa trygghet och trivsel
- Att minska klimatavtrycket från byggprocessen och byggmaterialen
- Att skapa ett område med stark mänsklig gemenskap
- Och att tillgängliggöra Forsåker med hållbara transporter

HISTORIEN

Platsens historia präglas särskilt av:

- Att man sedan 1600-talet har nyttjat kraften i forsen
- Området har varit pappersbruk i över 300 år men även annan småskalig industri- och hantverkstradition
- Forsen och terrängen tvingade fram innovativa lösningar
- Den industrihistoriska bebyggelsen utgör ett arv från flera epoker och tidsåldrar, som skapar olika lager av platsens historia

OMVÄRLDEN

Under tiden Forsåker planeras finns ett antal viktiga globala och lokala händelser:

- Att FN:s Globala mål i Agenda 2030 antas 2015
- Att Paris-avtalet om att begränsa globala uppvärmningen till 1,5 grader C trädde i kraft
- Att Sverige antagit en klimatlag som innebär att vi inte ska ha några nettoutsläpp senast 2045
- Att bygg- och anläggningssektorn lanserar Färdplan för fossilfri konkurrenskraft 2018
- Att regionen ska bli koldioxidfri till 2030
- Att Mölndals stad antar lokala hållbarhetsmål 2019 i linje med Agenda 2030
- Och att barnkonventionen blir svensk lag 2020 med ökade krav på trygga, trivsamma, hälsosamma uppväxtmiljöer för barn och unga

MÖLNDALSBORNA

Medborgarundersökningar visar att generellt sett är mölndalsborna nöjda med sin stad men pekar särskilt på förbättringsbehov inom:

- Fritidsmöjligheter (tillgång parker/natur, möjlighet att utöva fritidsintresse, tillgång evenemang/nöjen)
- Trygghet (upplevd trygghet, mot hot/rån/misshandel, mot inbrott hemma)
- Bostäder (möjlighet att hitta bra boende, utbud av olika boendeformer, trivsam bebyggelse)

Staden kännetecknas av attraktivt läge för boende och stark tillväxt men man anser att staden behöver förbättras med hänsyn till att:

- Skapa en mer attraktiv och levande stadsmiljö
- Verka för en betydande roll i utvecklingen av regionen
- Erbjuda ett varierat kulturutbud
- Erbjuda bra möjligheter till utbildning

VISIONEN

Forsåkers vision lyder

”En kraftkälla, en energigivande livsmiljö och ett spännande besöksmål som binder samman Mölndals stadskärna.”

Med ledorden Spänning, Liv och Harmoni lyfts den potential som finns i projektet fram som är viktig att ta tillvara i planering, utveckling och genomförande.

”Forsåker ska bli en kontrastrik stadsdel”

